

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Sžo/35/2014
Identifikačné číslo spisu:	4012200818
Dátum vydania rozhodnutia:	29.02.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Milan Morava
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:4012200818.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: VOGI, s.r.o., so sídlom Palatínova 37, Komárno, IČO: 36 740 161, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Eva Hlaváčová, s.r.o., so sídlom Farská 12, Nitra, IČO: 36 862 428, proti žalovanému: Mesto Komárno - spoločný stavebný úrad, so sídlom Nám. Generála Klapku 1, Komárno, IČO: 00 306 525, zastúpený: AKAK, s.r.o., so sídlom Slowackého 56, Bratislava, IČO: 47 236 230, za účasti: C.B.C.G., s.r.o., so sídlom Palatínova 48, Komárno, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného v rozhodnutí č. 40449/SÚ/2012-PT-2 z 11. apríla 2012, o odvolaní žalobcu a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/70/2012-122 z 28. januára 2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok Krajského súdu v Nitre č.k. 15S/70/2012-122 z 28. januára 2014 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d Ľ a š i e k o n a n i e .

Odôvodnenie

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného v rozhodnutí č. 40449/SÚ/2012-PT-2 z 11. apríla 2012, ktorým bolo vydané stavebné povolenie pre spoločnosť C.B.C.G., s.r.o., Komárno, na parc. č. 2775/1, o výmere 205 m², k.ú. L., zapísanú na LV č. XXXX, tvrdiac, že postupom žalovaného orgánu boli porušené ust. § 34 ods. 2 a nasl., ako i § 59 ods. 1 a nasl. zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „stavebný zákon“). Zároveň v doplnení žaloby v zákonnej lehote žiadal podľa § 250b ods. 2 OSP, aby súd vo veci vydal uznesenie, ktorým uloží žalovanému povinnosť doručiť žalobcovi napadnuté rozhodnutie a to do 3 dní od doručenia uvedeného uznesenia.

V dôvodoch rozsudku krajský súd uviedol, že žalobca dostatočným spôsobom nepreukázal, že by napadnutým rozhodnutím boli jeho práva priamo dotknuté a teda nepreukázal, že spĺňa stavebným zákonom stanovené podmienky preto, aby mal postavenie účastníka stavebného konania.

Krajský súd sa nestotožnil s tvrdením žalobcu uvedeným v žalobe, že vzhľadom na umiestnenie stavby,

ktorá je postavená v tesnej blízkosti uvedenej parcely, a to po celej šírke parcely z hlavnej cesty, je znemožnený akýkoľvek prístup na parcelu vo vlastníctve žalobcu z hlavnej cesty.

Podľa krajského súdu z vyjadrenia žalovaného, podľa ktorého pozemok vo vlastníctve žalobcu parc. č. 2785/5 k.ú. L. nikdy nebol napojený na Eötvösovú ulicu, pretože pred jeho pozemkom sa vždy nachádzal ďalší pozemok, ktorý nikdy nebol v jeho vlastníctve (ani jeho predchodcov) a to pozemok parc. č. 2775/1, k.ú. L., ešte pred ním sa nachádza pozemok parc. č. 2774, na ktorom je pozdĺžny verejný chodník, ďalej pred ním je ďalší pozemok a to pozemok parc. č. 2773, ktorý tvorí verejnú zeleň a až potom sa nachádza teleso miestnej komunikácie, ako aj z kópie katastrálnej mapy zo 14.02.2012, založenej v administratívnom spise a vyjadrenia príbratého účastníka konania vyplýva, že žalobca nikdy nemal a ani nemá prístup na svoj pozemok cez pozemok stavebníka, ale má prístup na svoj pozemok z inej ulice.

O trovách konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na nové prejednanie a rozhodnutie.

Žalobca v dôvodoch svojho odvolania uviedol že, sa nestotožňuje s reštriktívnym výkladom ust. § 59 stavebného zákona aplikovaným krajským súdom, podľa ktorého účastníkom stavebného konania nie je žiadny vlastník susedného pozemku a tak stavebné úrady vykonávajú nad prácu, ak ako účastníka konania oslovia vlastníka vedľajšieho - susedného pozemku a vyzvú ho k tomu, aby sa k samotnej stavbe vyjadril. Prijatím takéhoto výkladu daného ustanovenia podľa žalobcu nie je potom možné v budúcnosti uplatňovať v zmysle Občianskeho zákonníka vlastnícku ochranu voči zásahom do riadneho užívania vedľajšieho pozemku, prípadne stavby. Žalobca považoval uvedený zjednodušený výklad ako odporujúci aj iným právnym normám, nakoľko a už v tomto konaní mal stavebný úrad konať tak, aby do budúcnosti boli zamedzené akékoľvek neprimerané a nedovolené zásahy do vlastníctva osôb na susednom pozemku. Z daného hľadiska má podľa žalobcu toto ustanovenie aj istý preventívny charakter, ktorý spočíva v tom, že pri zhotovení stavby na vedľajšom pozemku má vlastník iného pozemku právo vyjadriť sa k potencionálnym konfliktom a sporom, ktoré by mohli vzniknúť potom, ako bude stavba vyhotovená a skolaudovaná.

Uzavrel, že v danom prípade bolo neprimeraným spôsobom zasiahnuté do jeho práv a upreté isté právne postavenie, čím boli poškodené jeho zákonom a navyše aj Ústavou SR garantované práva.

Žalovaný podal v zákonnej lehote odvolanie v časti výroku o trovách z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu v tejto časti a z toho vyplývajúcej zmätočnosti a nepreskúmateľnosti, ako aj nesprávneho právneho posúdenia veci, napriek tomu, že krajský súd poukázal v rozhodnutí na zákonné ustanovenie § 250k ods. 1 OSP.

Vo svojom odvolaní poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu sp.zn 5Sžp/12/2012 z 30.05.2013, v ktorom súd potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zaviazal žalobcu na náhradu trov konania žalovanému, keď poukázal na Nález ÚS SR spisovej značky: II. ÚS. 56/2005 z 22.06.2005. Ďalej sa odvolával na rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 5Sžf/69/2012 a 5Sžf/26/2013, obe z 28.02.2013, v ktorých súd postupoval obdobne. Dal do pozornosti, že v rozhodnutí sp.zn. 5Sžo/249/2010 z 19.05.2011 Najvyšší súd Slovenskej republiky uviedol, že „právna prax pripúšťa vo výnimočných situáciách, priznanie náhrady trov konania pred správnym súdom aj ďalším účastníkom“.

Podľa žalovaného je zrejmé, že s cieľom zachovania rovnosti strán pri uplatňovaní nároku na náhradu trov konania, ako aj vzhľadom na skutočnosť, že nepriznaním nároku na náhradu trov konania vzniká na strane žalovaného predpoklad utrpenia majetkovej ujmy, keď mal v konaní vo veci úspech.

Zároveň požiadal o oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. b/ zákona č. 71/1992 Zb. o

súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a uplatnil si náhradu trov odvolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania (§ 246c ods. 1 prvá veta OSP a § 212 ods. 1 OSP), odvolanie prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné.

Podľa § 250b ods. 2 OSP, ak žalobu podá niekto, kto tvrdí, že mu rozhodnutie správneho orgánu nebolo doručené, hoci sa s ním ako s účastníkom konania malo konať, súd overí správnosť tohto tvrdenia a uloží správne orgánu doručiť tomuto účastníkovi správne rozhodnutie a podľa okolností odloží jeho vykonateľnosť. Týmto stanoviskom súdu je správny orgán viazaný. Po uskutočnenom doručení predloží správny orgán spisy súdu na rozhodnutie o žalobe. Ak sa v rámci správneho konania po vykonaní pokynu súdu na doručenie správneho rozhodnutia začne konanie o opravnom prostriedku, správny orgán o tom súd bez zbytočného odkladu upovedomí.

Podľa § 58 ods. 1 stavebného zákona žiadosť o stavebné povolenie spolu s dokladmi a predpísanou dokumentáciou vypracovanou oprávnenou osobou podáva stavebník stavebnému úradu. V žiadosti uvedie účel a spôsob užívania stavby, miesto stavby a predpokladaný čas jej skončenia a pri stavbe na určitú dobu aj dobu užívania stavby.

Podľa § 59 ods. 1 stavebného zákona, účastníkmi stavebného konania sú:

- a) stavebník,
- b) osoby, ktoré majú vlastnícke alebo iné práva k pozemkom a stavbám na nich vrátane susediacich pozemkov a stavieb, ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté,
- c) ďalšie osoby, ktorým toto postavenie vyplýva z osobitného predpisu,
- d) stavebný dozor alebo kvalifikovaná osoba,
- e) projektant v časti, ktorá sa týka projektu stavby.

Podľa § 66 ods. 1 stavebného poriadku, v stavebnom povolení určí stavebný úrad záväzné podmienky uskutočnenia a užívania stavby a rozhodne o námietkach účastníkov konania. Stavebný úrad zabezpečí určenými podmienkami najmä ochranu záujmov spoločnosti pri výstavbe a pri užívaní stavby, komplexnosť stavby, dodržanie všeobecných technických požiadaviek na výstavbu, prípadne ich predpisov a technických noriem a dodržanie požiadaviek určených dotknutými orgánmi, predovšetkým vylúčenie alebo obmedzenie negatívnych účinkov stavby a jej užívania na životné prostredie.

Predmetom právneho posúdenia v tomto odvolacom konaní je otázka účastníctva žalobcu v konaní o vydanie stavebného povolenia.

Žalobca sa v žalobe domáhal zrušenia stavebného povolenia č. 40449/SÚ/2012-PT-2 z 11. apríla 2012, ktorým stavebný úrad stavebníkovi C.B.C.G, s.r.o., Komárno, povolil stavbu „Predajňa“ na pozemku parc. č. 2775/1 vlastná stavba s prípojkami vody, kanalizácie, elektriny, plynu a ich vnútorné rozvody, 2776- parkovisko v k.ú. L.. Ako vyplýva z rozdeľovníka, napadnuté rozhodnutie nebolo žalobcovi doručené.

Účastníkom stavebného konania sú aj vlastníci susedných pozemkov a stavieb, a to v prípade ak ich vlastnícke alebo iné práva k týmto pozemkom a stavbám môžu byť stavebným povolením priamo dotknuté.

Stavebné konanie bolo vydané pre stavbu na pozemku parc. č. 2775/1 v kat. území L., ktorá bude slúžiť ako predajňa pekárskych výrobkov, ovocia a zeleniny. Túto skutočnosť je potrebné brať na zreteľ,

keďže možno predpokladať zvýšený pohyb osôb na stavebnom pozemku a s tým spojené nároky na prístupové komunikácie a parkovacie plochy, napriek tomu, že tieto boli v zmysle stavebného povolenia určené v počte 4 ks a mali byť vybudované na vlastnom pozemku stavebníka parc. č. 2776 v kat. území L..

Najvyšší súd mal z administratívneho spisu preukázané, že žalobca je vlastníkom pozemku parc. č. 2785/5 ostatná plocha o výmere 5 933 m². Na túto parcelu je možný prístup z parc. č. 2785/12, ktorá je v jeho vlastníctve, ako aj z miestnej komunikácie ul. R. Seressa cez existujúcu bránu a to cez pozemok parc. č. 2814, ktorý je vo vlastníctve mesta Komárno. Predmetná parcela tiež hraničí s pozemkami na parc. č. 2775/1, ešte pred ním sa nachádza pozemok parc. č. 2774, na ktorom je pozdĺžny verejný chodník, a pozemko parc. č. 2773, ktorý tvorí verejnú zeľ.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo všeobecnosti pri hodnotení otázky účasti v stavebnom konaní podľa § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona dospel k záveru, že aplikácia tohto zákonného ustanovenia v súvislosti s možnosťou vylúčenia osoby, ktorá má vlastnícke právo k susednému pozemku, zo stavebného konania je možná iba vo veľmi výnimočnom prípade, nakoľko takto by sa mohlo neoprávnene zasiahnuť do ústavou chránených práv vlastníctva susedného pozemku. S výnimkou extrémnych prípadov, keď nie je možné uskutočniť normálne konanie, prípade prípadov vyžadujúcich skoro okamžitý zásah a konaní, kde by účasť subjektu zmarila dosiahnutie legitímneho účelu konania, nie je možné aplikovať uvedené zákonné ustanovenie.

Rozsah možných dotknutých práv vlastníctva susedného pozemku pri výstavbe na vedľajšej stavebnej parcele je tak široký, dotýkajúci sa práv ústavne chránených, ako aj práva na pokojné užívanie majetku, vlastnícke právo, občianskym zákonníkom chránené práva, práva namietat' v budúcnosti proti nedodržaniu stavebného projektu, environmentálnymi zákonmi chránené práva atď., že odôvodnenie správneho orgánu, prečo nekonal so žalobcom ako účastníkom konania je absolútne nedostatočné, zmatečné a nepreskúmateľné a napokon ako je uvedené vyššie aj neudržateľné.

Keďže žalobca bol vlastníkom susednej nehnuteľnosti, vzhľadom na vyššie uvedené podmienky a účel realizovania stavby stavebníka, spĺňa požiadavky na priznanie postavenia účastníka konania v stavebnom konaní v zmysle § 59 ods. 1 stavebného zákona.

Nemohol sa preto najvyšší súd stotožniť s názorom, že subjektívne práva žalobcu nemohli byť priamo dotknuté. Obmedzením sa len na skonštatovanie, že žalobca nepožíva právo prechodu cez pozemok stavebníka a preto mu neprináleží právne postavenie účastníka konania podľa § 59 ods. 1 písm. b/ stavebného zákona, nemožno odôvodniť neexistenciu priameho vplyvu na práva žalobcu, keď zo zisteného skutkového stavu je zrejmé, že minimálne vlastnícke právo žalobcu ako vlastníka pozemku, ktorý je hraničný s pozemkom stavebníka, vydaným stavebným povolením a následným užívaním stavby podľa podmienok užívania záväzne stanovených v stavebnom povolení dotknuté môže byť.

Najvyšší súd poznamenáva, že pre posúdenie či určitá fyzická alebo právnická osoba mala respektíve nemala byť účastníkom stavebného konania je potrebné skúmať, či uskutočnením stavby podľa podmienok stavebného povolenia existuje možnosť ovplyvnenia vlastníckych alebo iných práv k pozemkom a stavbám, nie je potrebné skúmať reálny faktický zásah do týchto práv.

Nemožno opomenúť názor vyslovený v náleze Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ústavný súd“) z 13. januára 2011, č.k. II. ÚS 197/2010-52: „základným kritériom pre posúdenie účasti je predovšetkým dopad účinkov postupu orgánu štátnej moci (súdu alebo orgánu verejnej správy) alebo jeho rozhodnutia na základné práva, ktoré má takáto osoba zaručené v ústave alebo prostredníctvom medzinárodnej zmluvy“.

Právo byť účastníkom správneho konania je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR. Správne konanie bez účastníkov, resp. bez úplného okruhu účastníkov nemôže zákonným, a teda ani ústavne súladným spôsobom dosiahnuť svoj účel.

Na základe vyššie uvedených dôvodov Najvyšší súd SR bolo potrebné napadnuté rozsudok Krajského súdu v Nitre zrušiť postupom podľa § 246 ods. 1 vety prvej OSP v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/, h/ OSP a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Krajský súd viazaný názorom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bude po vrátení veci pokračovať v konaní postupom podľa § 250b ods. 2, 3, 4 OSP. V konečnom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov tohto odvolacieho konania (§ 246c ods. 1 veta prvá OSP v spojení s § 224 ods. 3 OSP).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.